

VIDENCENTER
FOR SVINEPRODUKTION

ØKONOMISKE KONSEKVENSBEREGNINGER 2013

NOTAT NR. 1301

De økonomiske konsekvenser ved afvigelser i effektivitet i forhold til landsgennemsnittet, kan anvendes som overslag over muligt tab og gevinst i dækningsbidraget pr. enhed.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION, DEN RULLENDE AFPRØVNING

FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN

UDGIVET: 23. JANUAR 2013

Dyregruppe: Søer, Smågrise og Slagtesvin

Fagområde: Management, Produktionsøkonomi

Sammendrag

Priserne i 2013 er højere end set længe, og værdien af en reduceret dødelighed giver en høj økonomisk gevinst. Med de høje priser og rimelige bytteforhold skal der være fokus på produktionens størrelse. Enten i form af producerede enheder eller størrelsen (kg tilvækst) på de producerede enheder. Opmærksomhed på spild i form af for mange spildfoderdage pr. kuld, for høj dødelighed eller for ringe fodereffektivitet er "ekstra" vigtigt i 2013. Dette notat er baseret på de gennemsnitlige forventninger til 2013 med hensyn til foderpriser primo 2013. I gennemsnit for 2013 forventes der en afregningspris på 13 kr. pr. kg, mens slagtesvinefoderprisen forventes at blive ca. 2 kr. pr. FEsv.

TILSKUD

Projektet har fået tilskud fra Svineafgiftsfonden og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Den Europæiske Landbrugsfond for udvikling af Landdistrikterne. Aktivitetsnr. 76. Journalnr.: 32101-D-13-00584.

Baggrund

Der er ofte behov for at lave følsomhedsberegninger og cost benefit analyse i besætninger. Dette notat viser, hvad ændringer i produktivitet kunne betyde økonomisk pr. årsso eller pr. gris. Den økonomiske værdi af ændringer i produktivitet er noteringsafhængig, mens ændringer i effektivitet, såsom skift til billigere foder, eller bedre kødprocent og bedre foderudnyttelse, ikke er afhængige af noteringen.

Materiale og metode

Formålet er at beregne de økonomiske konsekvenser ved afvigelser i effektivitet i forhold til landsgennemsnittet.

Beregningerne er baseret på grundlaget for den beregnede smågrisenotering december 2012. Beregningerne er foretaget med udgangspunkt i budgetforventningerne til 2013. Her forventes en Danish Crown notering på 12,5 kr. pr. kg [1]. Med diverse korrektioner og indregning af efterbetaling, forventes den gennemsnitlige afregningspris at blive 13,00 kr. pr. kg. Konsekvensberegninger er beregnet på basis af de foderpriser, som er vist i tabel 1.

Tabel 1: Forventede gennemsnitlige foderpriser i 2013

Sofoder	1,97 kr. pr. FEsv
Smågrisefoder	2,55 kr. pr. FEsv
Slagtesvinefoder	1,99 kr. pr. FEsv

For de forhold, der har indflydelse på produktiviteten, f.eks. daglig tilvækst, dødelighed og levendefødte grise, øges den økonomiske effekt med stigende notering i nominelle kroner. Af hensyn til dette er tabellerne med varierende noteringer.

Resultater

Alle resultater er opdelt i søer til og med fravænning, smågrise fra 7-30 kg og slagtesvin 30-107 kg. Først vises sammenhængen mellem notering og pris pr. gris i hver tabel. Resultater er derudover opdelt i noteringsafhængige værdier og noteringsuafhængige værdier.

Søer til og med fravænning (7 kg)

En levendefødt gris mere pr. kuld har en værdi på 504 kr. pr. årsso i 2013. Hold fokus på søernes huld ved fravænning og vær omhyggelig med brunstkontrol. De bedste besætninger i Danmark har en pattegrisedødelighed, som er 5 pct. point under landsgennemsnittet. Det har en værdi på ca. 382 kr. pr. årsso. En spildfoderdag pr. kuld koster ca. 20 kr. pr. årsso i tabt DB. Benchmark besætninger på spildfoderdage pr. kuld og fravænnede pr. kuld. De underliggende forklaringer til et for lavt antal

fravænnede pr. kuld er for få levendefødte eller for høj pattegrisedødelighed. Fravænnede grise pr. årssø er påvirket af fravænningsalderen i besætningen. Fravænnede grise pr. årssø er derfor mindre velegnet til benchmarking af effektivitet mellem besætninger end de nævnte nøgletal.

Table 2: Økonomisk konsekvenstab – søer til og med 7 kg. Baseret på forventede foderpriser i 2013

Notering, DC, kr. pr. kg		10,50	11,50	12,50	13,50	14,50
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr. pr. kg		11,00	12,00	13,00	14,00	15,00
7 kg, kr. pr. gris		206	235	263	291	319
Søer til fravænnning	+/- ændring	Kr./årssø	Kr./årssø	Kr./årssø	Kr./årssø	Kr./årssø
DB pr. årssø	Ved given notering	1.621	2.428	3.235	4.042	4.849
Levendefødte grise pr. kuld*	+/- 1 gris	397	450	504	558	612
Fravænnede grise pr. årssø	+/- 1 gris	206	235	263	291	319
Døde i diegivningsperioden**	+/- 5 pct. point	289	336	382	429	475
Spildfoderdage pr. kuld***	+/- 1 dage pr. kuld	11	15	20	25	30
Fravænningsvægt****	+/- 1 kg	297	340	383	426	469
Noteringsuafhængige værdier						
Sofoderpris	+/- 0,1 kr. pr. FEsv	154	154	154	154	154
Rente	+/- 1 pct. point	144	144	144	144	144

*(7 kg pris x 0,85 x 2,25)

** (levendefødte x 0,05 x 2,25 x (7 kg pris - 5,5 * 3 * kr. pr. FEso)

*** (DB pr. dag x 2,25 kuld pr. sø) eller omkostning pr. dag

**** Værdi ifølge den beregnede notering, ingen korrektion for evt. merfoderforbrug

Smågrise, 7-30 kg

Noteringen er tæt på nulpunkt i 2013, og der er gode penge at tjene på ekstra høj daglig tilvækst.

En reduceret smågrisedødelighed på 1 procentpoint giver ca. 3,5 kr. pr. smågris i 2013.

Table 3: Økonomisk konsekvenstabel smågrise 7-30 kg. Baseret på forventede foderpriser i 2013.

Notering, DC, kr. pr. kg		10,50	11,50	12,50	13,50	14,50
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr. pr. kg		11,00	12,00	13,00	14,00	15,00
Smågrisepris 7 kg	Kr./gris	206	235	263	291	319
Smågrisepris 30 kg	Kr./gris	360	401	443	484	526
Afgangsvægt*	+/- 1 kg	6,2	6,5	6,9	7,2	7,5
Smågrise	+/- ændring	Kr./ gris	Kr./ gris	Kr./ gris	Kr./ gris	Kr. / gris
DB pr. gris	Ved given notering	23	37	50	64	77
Daglig tilvækst, g/dag**	435 +/- 10 gram	0,5	0,8	1,1	1,4	1,7
Δ DB/gris ved ændring i afgangsvægt	+/- 1 kg	1,30	1,62	1,94	2,26	2,58
Døde	+/- 1 pct. point	2,8	3,2	3,5	3,9	4,2
Noteringsuafhængige værdier						
FEsv pr. kg tilvækst	+/- 0,1 FEsv	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
Smågrisefoderpris	+/- 0,1 kr. pr. FEsv	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Rente	+/- 1 pct. point	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

*Ændring i salgspris/gris

**Øget daglig tilvækst bruges til at producere flere smågrise pr. stiplads

Slagtesvin

I 2013 bør der være ekstra fokus på foderpris, fodereffektivitet og reduceret dødelighed. Billigere foder er altid attraktivt og en blanding, som er 0,1 kr. pr. FEsv billigere, vil give en gevinst på 22 kr. pr. produceret slagtesvin. Et foderforbrug som er 0,1 FEsv pr. kg tilvækst lavere end før, giver en gevinst på ca. 15 kr. pr. gris. Billigere foder, som sænker foderprisen med 0,1 kr. pr. FEsv, må derfor maksimalt øge FEsv pr. kg tilvækst med 0,14 FEsv pr. kg tilvækst. Vær opmærksom på dette bytteforhold mellem foderets pris og eventuel påvirkning af fodereffektiviteten. Hvis dødeligheden kan sænkes med 1 pct. point øges indtjeningen med ca. 7,5 kr. pr. produceret slagtesvin.

Der er forudsat en gennemsnitlig slagtevægt på 82 kg, men vær opmærksom på at flere slagterier forventes at hæve basisvægtintervallet i 2013. Der er ca. 4 kr. pr. slagtesvin ved at øge slagtevægten med 1 kg, forudsat at leveringen sker i basisvægtintervallet.

Intervallet for optimal slagtevægt på *individniveau* er højeste slagtevægt i basis minus de kg slagtekrop, som en gris tæt på optimal slagtevægt tager på mellem hver levering. Hvis leveringen skubbes 1 uge, bliver en gris ca. 5 kg slagtevægt tungere. Hvis højeste basisvægtinterval er 88,9 kg, har økonomisk optimalt leverede grise en slagtevægt på mellem 84-88,9 kg.

Optimal *gennemsnitlig* slagtevægt er lavere og afhænger af mange forhold i besætningen. Ved sektioneret drift falder staldudnyttelsen for meget, hvis alle grise skal slagtes ved optimal slagtevægt på individniveau. Følgende formel angiver den maksimale gennemsnitlige slagtevægt.

Maksimal gennemsnitlig slagtevægt = *højeste basislagtevægt – 3,5 kg slagtevægt*.

En lavere gennemsnitlig slagtevægt er oftest bedre end den maksimalt opnåelige, hvis DB pr. stiplads derved bliver højere. Et lavere DB pr. gris som følge af lavere slagtevægt opvejes i disse besætninger af flere producerede grise pr. stiplads pr. år. Følgende tommelfingerregel vil passe på de fleste slagtesvinebesætninger og i de fleste "økonomiske" bytteforhold.

Økonomisk optimal gennemsnitlig slagtevægt/stiplads = *højeste basislagtevægt – 5 kg slagtevægt*

Ved specialgriseproduktion som UK, eller ved levering til Tican, skal der normalt yderligere fratrækkes 1-2 kg slagtekrop fra den økonomisk optimale gennemsnitlige slagtevægt pr. stiplads. For at opnå UK tillæg skal slagtevægten være i basis. Ved UK bør der indlægges en større sikkerhedsmargin, så optimal leveringsvægt på *individniveau* bliver ca. 2 kg lavere end de 5 kg slagtevægt, som der tidligere blev vist. Det reducerer naturligvis den gennemsnitlige slagtevægt. Ved levering til Tican gives bonus på 10 øre pr. kg, hvis slagtevægten er mellem 77-83,9 kg, mens basisvægtintervallet går op til 89,9 kg.

Tablet 4: Økonomisk konsekvenstabel - slagtesvineproduktion, baseret på forventede foderpriser i 2013

Notering, DC, kr. pr. kg		10,50	11,50	12,50	13,50	14,50
Afgregningspris inkl. efterbetaling, kr. pr. kg		11,00	12,00	13,00	14,00	15,00
Smågrisepris 30 kg		360	401	443	484	526
Slagtesvin	+/- ændring	Kr./gris	Kr./gris	Kr./gris	Kr./gris	Kr./gris
DB pr. gris	Ved given notering	45	86	126	167	207
Daglig tilvækst, g/dag*	898 +/- 100 g	0-4,9	0-9,2	0-13,6	0-17,9	0-22,3
Slagtevægt**	+/- 1 kg slagtevægt	1,9	2,9	3,9	4,9	5,9
Døde/kasserede	+/- 1 pct. point	6,3	6,9	7,5	8,2	8,8
Noteringsuafhængige værdier						
FEsv pr. kg tilvækst	+/- 0,1 FEsv	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4
Basisvægt***	+/- 10 pct. afregnet til basisvægt	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Kødprocent	+/- 1 pct. point	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Pris slagtesvinefoder	+/- 0,1 kr. pr. FEsv	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
Rente	+/- 1 pct. point	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

*Producerede grise pr. stiplads ændres

**Under forudsætning af at de afregnes til basisvægt

Konklusion

De høje foderpriser gør det ekstra vigtigt at fokusere på den samlede foderomkostning pr. produceret/solgt gris. De nominelle smågrisepriser er høje grundet de høje noteringer. Fokus på reducere af dødelighed er mere værd end tidligere, fordi "grisen er mere værd" og fordi hver død gris også har haft et foderforbrug.

Referencer

1) Udesen 2012. Prognose for noteringen for svin, december 2012. [NOTAT NR. 1230. Videncenter for Svineproduktion](#)

//fu//

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKT

Tlf.: 33 39 40 00

Fax: 33 11 25 45

vsp-info@lf.dk

en del af

Landbrug & Fødevarer

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.